

הגדה של פסח

רוחמה

הזה לכם ראש חודשים ראשון הוא לכם לכל חודשי השנה
- חודש האביב.

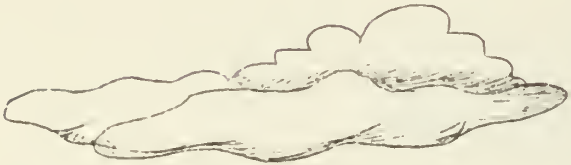
ובחודש האביב, בארבעה עשר בו זמן חרותנו .

והיה היום הזה לכם לזכרון וחגותם אותו לדורותיכם
חוקת עולם תחגוהו, כי בעצם היום הזה הוצאתי את
צבאותיכם מארץ מצרים.

היום הייתם לעם .

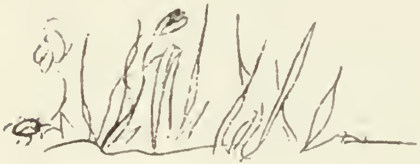
היום אתם יוצאים בחודש האביב .

הנה הסתיו עבר הגשם חלף הלך לו, הנצנים נראו בארץ,
עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו.
התאנה חנטיה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח

ג ש ם

חלף וסתיו עבר
והכל בעיתו נוצר
לך לשלום גשם.
דודאים נתנו ריח בגינת דודים.

הא לחמא עניא

די אכלו אהבתנא בארעא דמצרים

כל דכפין- ייתי ויכל

כל דצריך - ייתי ויפסח

השתא אנחנו, גאולי ישראל

לשנה הבאה כל בית ישראל

השתא עבדי - לשנה הבאה

ב נ י ח ו ר י ן

רבן גמליאל היה אומר:
כל שלא אמר שלושה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו
ואלו הן: -
פ ס ח
מ צ ה
ו מ ר ו ר
פ ס ח שהיו אבותינו אוכלים בזמן שבית המקדש היה
קיים על שום מה ?
על שום שפסח הקדוש ברוך הוא על בתי אבותינו במצרים
מ צ ה זו שאנו אוכלים על שום מה ?
על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ שנאמר:
ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות,
כי לא חמץ, כי גורשו ממצרים , ולא יכלו להתמהמה
וגם צידה לא עשו להם.
מ ר ו ר שאנו אוכלים על שום מה ?
על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים,
שנאמר : וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים
ובכל עבודה בשדה

קדש ורחץ
כרפס יחץ
מגיד רחצה
מוציא מצה
מרור כורך
שולחן עורך
צפון ברך
הלל נרצה

כוס ראשון

כוס ישועות נשא ליציאת ישראל
משעבוד לחרות
מגולה לגאולה
לחיים ולישועה !

הננו מוכנים לספר
ביציאת מצרים מעבדות לחרות, משעבוד לגאולה
כי גם אנו יצאנו מבית עבדים ומגיא ההריגה
ובנינו בית בל ימוט לנדחי ישראל על אדמתם.

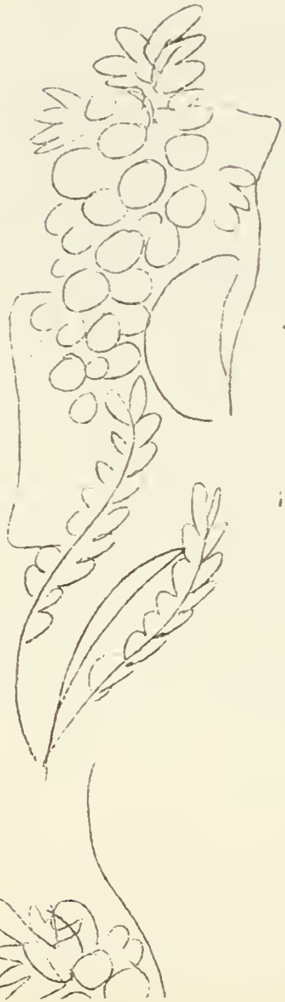

ואת מועד החרות נוסיף לקדש בבית זה,
אנו ובנינו ובני בנינו
עד עולם.

והגדת לבנך

ביום ההוא לאמור

כנגד ארבעה בנים דברה תורה : אחד חכם
ואחד רשע
ואחד תם
ואחד שאינו יודע לשאול.

ארבע אחים

(א) ביום בהיר ונהדר
יצאו מתוך ההגדה
חכם ותם, רשע גדול
וזה שלא ידע לשאול

(ב) וכשארבעת האחים
יצאו לנוע בדרכים
מיד מכל ארבע רוחות
פרחים הגיעו וברכות.

(ג) פגש חכם בחכמה
אהב התם את התמימה
והרשע בתור אישה
תפס מרשעת איומה.

(ה) לאן הובילו הדרכים ?
היכן ארבעת האחים ?
בשיר שלנו ידידי
אסור לשאול יותר מדי

מה נשתנה
הלילה הזה
מכל הלילות

שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה:
הלילה הזה כולו מצה?

שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות
הלילה הזה מרור ?

שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת
הלילה הזה שתי פעמים ?

שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסובין
הלילה הזה כולנו מסובין ?

עבדים היינו

לפרעה במצרים ויעבידנו בפרך ויבן לו ערי מסכנות
את פתום ואת רעמסס.

ונגאל משם ונעבור ים בחורבה וארבעים שנה נדדנו במדבר ונבוא
אל ארצינו.

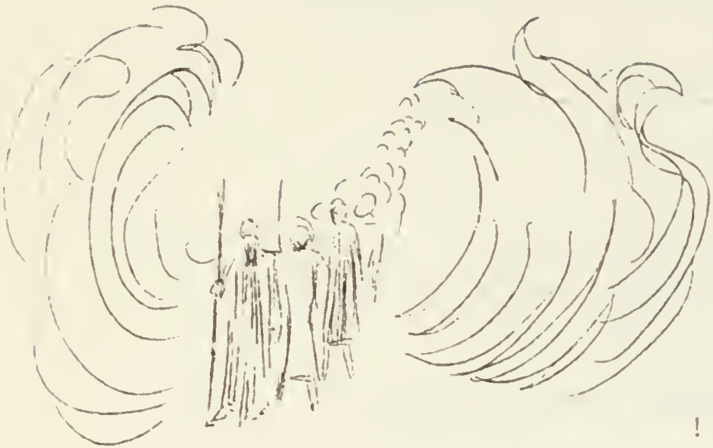
ואילו לא יצאו אבותינו ממצרים הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים
היינו לפרעה במצרים ואפילו כולנו חכמים, כולנו נבונים, כולנו
יודעים את התורה - מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים.

וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח

במתי מעט ירדו אבותינו מצרימה ויהיו שם לגוי גדול
ועצום. ובני ישראל פרו וירבו וישרצו ויעצמו במאד מאד
ותמלא הארץ אותם.

ויקם מלך חדש על מצרים, אשר לא ידע את יוסף, ויאמר אל
עמו: הנה בני - ישראל רב ועצום ממנו. הבה נתחכמה לו
פן ירבה. וימררו את חייהם בעבודה קשה.

ויצו פרעה: כל הבן הילוד - היאורה תשליכוהו.
ויאנחו בני- ישראל ותעל שועתם מן העבודה, וכאשר יענו אותו
כן ירבה וכן יפרוץ.

אילו אילו הוציאנו
הוציאנו ממצרים
ולא עשה בנו שפטים - דיינו!

אילו אילו נתן לנו
נתן לנו את ממונם
ולא קרע לנו את הים - דיינו!

אילו אילו האכילנו
האכילנו את המן
ולא נתן לנו את השבת - דיינו !

אילו אילו נתן לנו
נתן לנו את השבת
ולא קרבנו לפני הר-סיני - דיינו !

וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ.

ויהי בימים ההם ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסיבלותם.
ומשה היה רועה צאן יתרו חותנו, כהן מדין וינהג את הצאן אחר המדבר.
וירא מלאך יהוה אליו בלבת-אש מתוך הסנה ויאמר:

ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים ואת צעקתם שמעתי מפני נוגשיו
כי ידעתי את מכאוביו.

ומשה הכה על צור

ומשה היכה על צור, במטה היכה על סלע
במטה היכה על סלע ויצאו ממנו מים
הפלא ופלא, אמן סלע

ומשה הביא גדי ויליקהו דבש מסלע
ויהי קולו כמעין זך וצלול כמים
הפלא ופלא, אמן סלע

וקרנים צמחו לגדי, קרני צור, קרני סלע
וזאבים שבעים נגה בן ועבר באש, במים.
הפלא ופלא, אמן סלע.

ויהי בחצי הלילה ויקם פרעה לילה, הוא וכל עבדיו וכל מצרים
ותהי צעקה גדולה במצרים, כי אין בית אשר אין שם מת.

ואלו עשר מכות שלקו המצרים :

דם * צפרדע * כינים * ערוב * דבר * שחין * ברד * ארבה *

חושך * מכת-בכורות.

קרב יום

קרב יום (3×)
אשר הוא לא יום ולא לילה

רם הודע (4×)
כי לך היום אף לך הלילה

שומרים הפקד לעירך
כל היום וכל הלילה.

היא תאיר (4×)
תאיר כאור יום חשכת לילה.

קרב יום (6×)

ויהי מקץ שלושים שנה וארבע מאות שנה ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאותם

מ מ צ ר י ם

הוא הלִילה הזה ליל שמורים לבני ישראל לדורותם .

אדיר במלוכה

אדיר במלוכה, בחור כהלכה
גדודיו יאמרו לו
לך ולך, לך כי לך, לך אף לך
לך ה' הממלכה.
כי לו נאה כי לו יאה.

דגול במלוכה, הדור כהלכה
ותיקיו יאמרו לו,
לך ולך, לך כי לך, לך אף לך,
לך ה' הממלכה
כי לו נאה, כי לו יאה.

אדיר במלוכה, בחור כהלכה
גדודיו יאמרו לו,
לך ולך, לך כי לך, לך אף לך,
לך ה' הממלכה
כי לו נאה כי לו יאה.

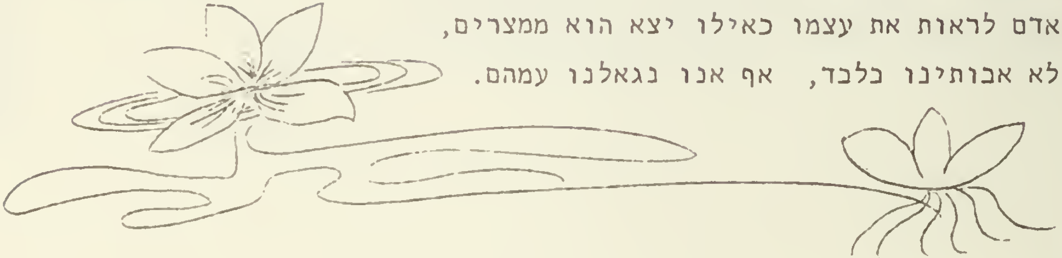
כוס שני

נשא
לשלום מדינת ישראל
לבטחונה
לשלום בנינו
ובנותינו
העומדים
על משמר גבולותיה,
לחיים ולשלום !

ז כ ו ר

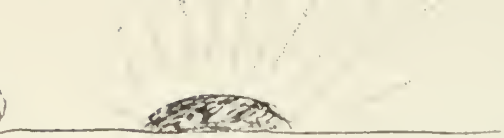
את היום הזה אשר יצאתם בו ממצרים מבית עבדים * כי בכל דור ודור חייב
אדם לראות את עצמו כאילו יצא הוא ממצרים,
לא אבותינו בלבד, אף אנו נגאלנו עמהם.

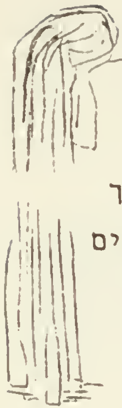

והיא שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו *

שלא בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו, ואנו ניצלים מידם.

ציון הלא תשאלי לשלום אסיריך דורשי שלומך והם יתר עדריך מים ומזרח
ומצפון ותימן, שלום רחוק וקרוב שאי מכל עבריך,
איך יארב לי אכול ושתות בעת אחזה כי יסחבו הכלבים את כפיריך או איך
מאור יום יהי מתוק לעיני בעוד אראה בפי עורבים פגרי נשריך הם השמחים
לשלותך והכואבים על שוממותך ובוכים על שבריך.
אשרי מחכה ויגיע ויראה עלות אורך ויבקעו עליו שחריך.

(ר' יהודה הלוי)

עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים
ירושלים הבנויה רעיר שחוברה לה יחדיו
ששם עלו שבטים, שבטי-יה, עדות לישראל
שאלו שלום ירושלים ישליו אוהביך.
יהי שלום בחילך, שלוה בארמנותיך.

ש י ם   ש ל ו ם   ו פ ר ו ש   ס ו כ ת   ש ל ו ם
על ישראל ועל העולם כולו.

והיה באחרית הימים
וכתתו חרבותם לאיתים וחניתותיהם למזמרות
לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה !
ושפט בצדק דלים והוכיח במישור לענוי-ארץ.
וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבץ
ועגל וכפיר ומריא יחדיו ונער קטון נוהג בם.
לא ירעו ולא ישחיתו כי מלאה הארץ דעה .

כוס שלישי
כוס נחמה נישא
לשלום ישראל
ולשלום העולם.
יהי שלום בחילנו,
שלוה באוהלינו,
לחיים ולשלום !

ים השיבולים

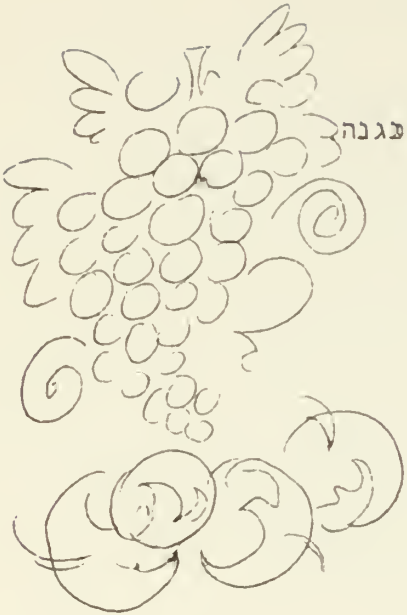

ים השיבולים שמסביב
על גליו לשוט יצא הרוח
אלף חיוכים אלי שלח האביב
שמש חביבה יצאה לשוח.
על המיתרים המפיקים צלילי זהב
הם המזמרים אל מול התכלת
אלף מלאכים השרים שלום לסתו
נושקים ומלטפים פצעי שלכת.
ל-ל-ל-ל-ל-ל-ל-ל-ל-ל

גם האהבות באויר נפלא
שוב פורחות כולן בשדות הזמר.
אלף חיוכיה שלוחים אליך ילדה
זר שירים כתב לך משורר.
יש אומרים נפלא הוא ריחם של אהבות
יש אומרים אורן הוא ים של זיו
אלף צפורים לקולך שיר מזמרות
יפית כה ילדתי מן האביב.
ל-ל-ל-ל-ל-ל-ל-ל-ל-ל

אלף השיבולים, אלף חיוכים, אלף מלאכים.

הנה ימים באים
ונגש חורש בקוצר
ודורך ענבים במושך הזרע.
והטיפו ההרים עסיס וכל הגבעות תתמוגגנה
ושבתי את שבות עמי ישראל
ובנו ערים נשמות וישבו בם
ונטעו כרמים ושתו את יינם
ועשו גנות ואכלו את פריהם.
ונטעתים על אדמתם
ולא ינתשו עוד מעל אדמתם.

חסל סדר פסח כהלכתן .

כוס רביעי

כוס ברכה נישא לנו ולבנינו
ולכל מעשה ידינו
לפרי האדמה ולתנובת האדם,
ליום העמל ולחיי השיתוף,
לחיים ולברכה !

חד גדיא

(א) על גבע רם, על ראש התל
חליל רועה שם מחלל,
מזמור חדש לישראל.
ולרועה רק אוהל בד
ולו רק גדי, גדי אחד -
חד גדיא, חד גדיא !

(ב) חפז ובא חתול בילל :
פנו גם לי מקום בתל !
כמוני לא ילך בתל!
ענו בזמר פה אחד
בחפץ לב חתול ציד!
חד גדיא, חד גדיא!.

(ג) בא נובח-הב רץ משתדל:
האין מקום גם לי בתל -
שמור אשמור יומם וליל!
ענו בזמר פה אחד:
תן יד חבר, הב לנו יד!
חד גדיא, חד גדיא!

(ד) ומי זה בא שתיל-מקל :
שתלוני חברים בתל ,
אצמח לפרי אגדל לצל!
ענו בזמר פה אחד :
פרי וצל - כמה נחמד !
חד גדיא, חד גדיא !

(ה) ואש יצאה ממאפל:
יהי זיו אור ואש בתל,
לקלות, לצלות, אפות, בשל!
ענו בזמר פה אחד:
ברוך תהיה האור לעד!
חד גדיא, חד גדיא.

(ו) ופלג זך שט, ממלל:
קחו משכוני עד התל,
ויהי אז משק להלל!
ענו בזמר פה אחד :
מצאנו מים - נתעודד !
חד גדיא, חד גדיא !

(ז) אז בא שור-פר אט, מתנהל :
חורש אני את כל התל,
היש כמוני בן עמל?
ענו בזמר פה אחד:
אם לחם לנו - לא נפחד!
חד גדיא, חד גדיא !

(ח) על גבע רם, על ראש התל,
חרמש נוצץ ומצלצל
צליל קציר בישראל.
נרימה זמר פה אחד,
נניפה עומר בשיר הידד! -
חד גדיא, חד גדיא !

